

Pročítáme-li jednotlivé výpovědi, nabudeme záhy dojmu, že v jezeře nežije jen jeden druh tajemného zvířete. Ale hned dva. Svědci, kteří tvora zahlédli z dálky, ho popisují jako 4 až 14 metrů dlouhého hada s trupem o průměru téměř jednoho metru. Barva bývá shodně líčena jako šedá, šedozelená nebo bronzová. Břicho je vždy jasně žluté. Malé hlavě vévodí dva podivné, velmi dlouhé výrostky připomínající uši anebo lalokovité rohy. Někdy bývají vztyčeny, jindy přitisknuty k šíji. Živočich se pohybuje vlněním tak, že tělo nad hladinou stáčí do podoby hrbů. Údajně dovede vyvinout rychlost až 75 kilometrů v hodině a velmi ostře měnit směr. Přitom za sebou zanechává dlouhou vlnu.

Zvíře z Velkého jezera ale může mít i jinou podobu. Lidé, kteří ho spatřili zblízka, tvrdí, že je dlouhé pouhé 3 metry, má velkou kravskou hlavu s výraznými jako talířky velkýma očima.

Co tento udivující nesoulad v popisu znamená? Pohybují se v hlubinách jezera malé kolonie dvou různých druhů živočichů? Jsou tito „malí“ jedinci mláďaty, která teprve dorostou do patřičné délky? Anebo odlišnosti ve výpovědích svědků jsou přirozeným důsledkem toho, že prohřáté vrstvy vzduchu těsně nad chladnou hladinou velmi často ztěžují pozorování a daný objekt, zvláště je-li v pohybu, notně opticky zkresluje?

Opustil jsem muzeum a vydal se k jezeru. Cestu jsem našel snadno. V Östersundu v tomto ohledu nemůžete zabloudit. Ať jste v kterékoliv čtvrti, stačí jít z kopce a vždy dorazíte k temně modré hladině, z níž hned naproti městu vyrůstá kopcovitý ostrov Frösön. S Östersundem ho spojují dva mosty, pod nimiž neustále proplouvají jachty a motorové čluny. A břehy průlivu jsou v poledne doslova obleženy lidmi. I přes tento mumraj byl právě u ostrova Frösön netvor spatřen nejčastěji.

Proč, to jsem pochopil po dvou hodinách, když jsem pěšky přešel na druhou stranu ostrova a náhle vstoupil do zcela jiného světa. Ruch a balanc města vystřídal uklidňující ticho a místo kamenných mol se k vodě svažovaly jen dlouhé, sytě zelené pasiviny. Na konci jedné z nich, v úkrytu za malou remízkou, jsem si připravil fotoaparát a sladce oddán slunečním paprskům čekal na nestvůru.

Měl jsem taky štěstí. Z jezera se sice nevyonořila nestvůra, ale z nedalekého lesíka vyšel kamerami ověšený chlápek v maskáčích. Představil se jako Karl Gustafsson, zoolog, který se o výskyt tajemného zvířete zajímá už dlouhá léta a rád by přišel na to, o jaký druh živočicha se vlastně jedná.

Podle mínění doktora Petra Olsona,

který se jako první pokusil uceleně shrnout dostupná svědectví, jde pravděpodobně o přežívající formu třetihorního tuleně, tzv. basilosaura. Ten byl vzdáleně spřízněn s velkými mořskými hady a jeho výskyt v oblasti Skandinávie byl zřejmě častý. V tomto případě by ale zvíře v zimě muselo vystupovat k hladině, aby se nadechlo. Nezamrzajících míst je poměrně málo a to by zvyšovalo naději na kontakt. Největší počet pozorování připadá ovšem na červenec a srpen a nejnižší právě na zimní měsíce, v nichž zatím byla nestvůra spatřena jen dvakrát. Snad to způsobuje skutečnost, že v létě je jezero obleženo rybáři a jachtaři, zatímco od podzimu se život soustředí jen do přilehlého města a vesniček.

Až na jednu výjimku se zvíře doposud nepodařilo vyfotografovat. Dne 10. srpna 1983 si šestnáctiletá Karin Johanssonová vyjela se svým přítelem ve člunu. Při projíždce spatřila, jak se hladina v dálce před lodí podivně vlní. Neváhala a namířila tím směrem objektiv své videokamery. Roztřesený obraz ukazuje, jak cosi velkého a oblého plave po jezeře. Natočené zvíře nepřipomíná žádného, nám dosud známého živočicha.

Staré letopisy podrobně líčily baltského mořského hada. Později se objevily i záznamy o jezerních nestvůrách.